

LBRIS

We know
books

Nicola Pugliese

Nava Neagră

Povestiri

Traducere din limba italiană
de Geanina Tivdă

ENDORFICTION

 **VELANT**
CĂRȚI ÎNSEMNATE.

Colecția „Endorfiction“ a Editurii Vellant este coordonată de Mihaela Ghiță.

Redactare: Constantin Piștea
Ilustrație copertă: Suzana Dan
DTP și layout copertă: Corina Miță

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PUGLIESE, NICOLA

Nava neagră : povestiri / Nicola Pugliese ; trad. din lb. italiană de Geanina Tivdă. - București : Editura Vellant, 2025

ISBN 978-606-980-262-5

I. Tivdă, Geanina (trad.)
821.131.1

Nicola Pugliese, *La Nave Nera. Racconti*
Copyright © 2008 by Nicola Pugliese
Copyright © 2024 by Polidoro Editore

Romanian edition published by arrangement with
Arianna Letizia Agency

© 2025 Editura Vellant
Editura Vellant
Strada Arghezi Tudor, Poet nr. 16, Sector 2
București
www.vellant.ro

Toate drepturile asupra versiunii în limba română
aparțin Editurii Vellant.

ISBN 978-606-980-262-5

Cuprins

Nava Neagră	9
Agenda 1980	19
Moarte în ziua de 15 august	31
Deținutul	41
Tigroaica de lângă tine	53
Vinul alb	63
Marea Criză	73
Fetițo, felicitări!	79

LBRIS

We know
books

Nava Neagră

În ziua când Nava Neagră intră în Golf, era noapte. Chiar așa. Noapte albăstrie și adâncă, neagră-neagră, fără scăpare și fără urmă de căință, să fi fost oare un semn al destinului?, un semn prevestitor care-și făcu loc cu greu în tăcere?, regret dureros ce nu-și găsi cuvintele?, ce anume?

Abia mai târziu, mult mult mai târziu, când vântul își schimbă direcția și aduse cu el diferite evenimente uluitoare, felurite mistere, speranțe nemângâiate și dezastre neobișnuite, numai după ce trecu perioada aceea de moarte și de întrebări și trifoiul cu patru foi era din nou prins la degete, numai atunci începură să se gândească și să analizeze cele întâmplate, și oamenii avansară ipoteze, și exprimară îndoieli, iar întrebări fără răspuns sfâșiară sufletele, zgâriind ochii celor care văzuseră, care văzuseră cu ochii lor, și, într-un cuvânt, avea să mai treacă mult timp de-atunci încolo, căci nu știu dacă v-ați dat seama: bucurie melancolică, suferință nemeritată, timpul trece, trece, și atunci ce?, se creează fractura?, ruptura?, o sfâșiere bruscă și sângeroasă a țesuturilor?, și pentru ce, la urma urmelor?, pentru o Navă Neagră care alunecase noaptea în Golf?

Pentru început, nu toată lumea fu de acord că Nava „alunecase”: după unii, brăzdase apele așa cum brăzdează

marea o navă, după alții, atinsese ușor suprafața apei, dar rămăsese separată, suspendată parcă între cer și mare, însă – evident – mai aproape de mare și, exact cum am spus mai devreme, de suprafața apei, iar întregul evantai al părerilor nu se putea rezuma doar la aceste două ipoteze, ci cuprindea un cerc cu mult mai larg, foarte larg, să-i zicem infinit, la drept vorbind, dar nu pot fi relatate toate mărturiile: ce valoare ar avea țipătul unui copil?, privirea neagră a unei femei rămasă în tăcere?, scuipatul neîncrezător al unui bătrân?, ce valoare ar avea povestirea precisă a unui martor anume?, și în fond și la urma urmei: ce valoare poate avea povestirea asta, acum în desfășurare?

Lăsând la o parte tăceri și ipoteze, bănuieli și deducții, este un lucru cert că în acea noapte de la sfârșitul lui august și începutul lui septembrie, și mai exact în intervalul 31 august–1 septembrie, în ceasurile acelea de întuneric și cumva de liniște, când simți în tine senzația aia de frică fără să știi dacă e inspirată de sfârșitul sau de începutul lucrurilor, în acea clipă murdară de moarte, Nava Neagră intră în Golf, tăcută ca o femeie îndrăgostită, densă și grea ca o sentință definitivă, dar și ușoară, într-un fel, și evanescentă, chiar așa, evanescentă: dacă n-ar fi fost prezența dură de metal, dacă n-ar fi fost umbra pe care o proiecta acum fără griji în plasa nopții, și în sfârșit, Nava asta despre care aveau să scrie în amănunt ziarele și aveau să povestească vrute și nevrute urmașii, în acea bolnăvicioasă și sufocantă noapte de august alunecă în Golf, venind cine știe de unde, oprindu-se cine știe de ce, iar oglinda apei Golfului Santa Lucia – și acest aspect ar putea părea neobișnuit – o primi așa cum primise mereu bărci și bărcuțe prăpădite, cargouri vechi și petroliere aseptice, iahturi cu vele cutter dezordonate și corvete de

aventură, o primi cu calmul ei împăcat, cu acea îmbrățișare care îmbie la odihnă, iată, ai ajuns acasă fiica mea, acum închide ochii, relaxează-ți buzele, dormi, dormi și te odihnește, și visează, dacă poți, restul nu există, dormi liniștită ca un prunc nevinovat, dormi.

Dar Santa Lucia, cu apa ei de mare, era un loc al experiențelor pentru inițiați, pentru cunoscători: mai exact, se întâmplă că Nava se opri la cincizeci de metri de primul dig de ciment, de cheiul șlefuit și singur, și se opri Nava, și rămase nemișcată toată noaptea: valurile care unduiau încolo și încoace, adierea brizei la țarm, zborul obosit al păsărilor din partea locului, linia gălbuie a orizontului, primele glasuri ale dimineții, privirea curioșilor nu o atingseră, chiar deloc, Nava rămase nemișcată cât fu noaptea de lungă și în primele ceasuri ale zilei care urmă, așa că ne-am putea întreba pe bună dreptate: oare Nava Neagră avea să rămână pentru totdeauna acolo, dacă, să presupunem, timpul s-ar fi oprit în loc? Și mai erau multe întrebări de pus: despre ce fel de navă era vorba, despre încărcătură, marinari, comandant, pavilion, pavilionul care nu era arborat nicăieri, așa cum pe flancuri nu apărea niciun nume, niciun simbol al armatorului sau vreun număr de înregistrare, nimic, nimic: fără niciun dubiu, această prezență purta în sine semnul absenței.

Amatrude Gabriella, de șaiszeci și patru de ani, din Ercolano, cu domiciliul în Via Galiani 7, Napoli, de profesie casnică și femeie care dimineața iese la cumpărături și din cauză că de la o anumită vârstă se iese din casă devreme, tot mai devreme, până când vine moartea, Amatrude Gabriella, așadar, povesti cu maximă claritate că ea văzuse Nava, și că Nava era neagră, și că rămăsese nemișcată și neclintită

tot timpul, până când se porni un vânt ușor, un vânt de pe mare de data asta, și atunci Nava porni în larg alunecând ușor, și nu mă întrebați acum încotro căci, drept să spun, nu prea am fost atentă, mai aveam și sacoșa asta grea, o vedeți doar, noră-mea îmi spune mereu să o iau pe aia cu roți, că e bine compartimentată și ordonată, dar vedeți voi, eu de patruzeci de ani îmi fac cumpărăturile cum știu, și nu-mi spune mie acum cineva ce sacoșă să folosesc, deci n-aș ști să spun, cu toată sinceritatea, pot numai să vă împărtășesc o impresie, iar impresia mea este că Nava parcă se îndrepta spre Sorrento, Punta della Campanella, mă rog, în acea direcție, apoi a dispărut, sigur, o fi traversat prin Bocche di Capri, unde altundeva s-ar fi putut duce?, și apoi, fără țipenie de om la bord, fără zgomot, fără niciun huruit metalic, de motoare, cum să-ți dai seama?, nu puteam rămâne pe loc cu sacoșa în mână să văd încotro o iau vapoarele, am lua-o razna, dacă am privi vapoarele în fiecare dimineață, chiar că am lua-o razna, oricum, nu în Nava aia neagră este viața pe care o căutați acum cu atâta strădanie, în niciun caz nu e în nava aia, și știți de ce?, pentru că nava a plecat, și dacă a plecat înseamnă că nu avea nicio însemnătate, absolut niciuna, ce-ați fi vrut să însemne – spuneți-mi – o navă care practic nu există?

Cu această versiune despre evenimente, Amatrude Gabriella – după cum se putu verifica cu certitudine și cu probe, contrazicea întrucâtva relatarea lui Amitrano Alfonso, și putem spune noi cât om vrea că Amitrano Alfonso are doar zece ani și la vârsta aia știți cum e, degeaba spunem asta și oricât am refuza să privim lucrurile în față, adevărul gol-goluț, Amitrano Alfonso, în vârstă de zece ani, din Boscotrecase, cu domiciliul în Napoli, Via Cuma

47, fiul lui Amitrano Antonio și Janniello Giuseppina, și având un frate pe nume Alessandro, despre care mai bine nu pomenim, că se certa mereu cu el, inclusiv din cauză că Alessandro pretindea să aibă mereu dreptate numai pentru că era mai mare, și unde scrie că din cauza vârstei cineva trebuie să îndure?, chiar așa, ar fi prea simplu, ne-am petrece toată viața îndurând, în felul ăsta, dacă ar fi adevărat ce spune Alessandro: căci vei găsi mereu pe cineva mai mare decât tine, la orice vârstă. Și atunci cum facem?, ai?, cum facem? Dar astea sunt povești de copii mici, spuse zâmbind Amitrano Alfonso, și trecu apoi la relatarea evenimentului, a acestui eveniment ciudat, miraculos, neobișnuit, acest eveniment care niciodată, probabil niciodată, dar era speranță, în orice caz, mai era speranță, și deci adevărul gol-goluț, de necontestat, consta în faptul că în acea noapte de 31 august spre 1 septembrie el dormise, e un fel de-a spune, ca să fim sinceri, nu dormise deloc, căci în acea seară de 31 august, în casa lor din Via Cuma, venise Vicinanza Salvatore, prieten cu tatăl lui, un tip vesel, glumeț și de treabă, care făcea mereu o grămadă de scamatorii și jocuri, și povestea chestii stranii, fermecătoare și stranii, pe care poate că nici nu prea-ți venea să le crezi, dar lui i se întâmplaseră pe bune, și ca să nu ne mai lungim atâta, Vicinanza Salvatore îi promisese că în zori, chiar în zori, se va întoarce cu doi cai și împreună, ei, cei doi prieteni la cataramă, vor pleca în India, în India care e foarte departe, dar nu înseamnă că ne putem duce doar în locuri din apropiere, căci locurile din apropiere nu sunt deloc atrăgătoare și ciudate, și sigur că le-ar fi luat ceva timp, chiar dacă aveau la dispoziție, după spusele lui Vicinanza Salvatore, doi cai foarte buni, unul alb și unul de culoarea aurului, căruia-i spunea roib, și în sfârșit, așteptând plecarea,

pe Amitrano Alfonso nu-l prinsese somnul absolut deloc, după ce se tot foise în pat când pe-o parte, când pe alta, la un moment dat se gândise că ar face mai bine să se scoale, fără să-l trezească pe Alessandro, și fără să-și trezească părinții, căci ar fi ieșit balamuc, și se îmbrăcase în tăcerea rece a casei, se îmbrăcase din cap până-n picioare, într-o față de pernă pusese două cuțite, două furculițe, o bucată de pâine, două mere și un șnițel rămas de la cină, pe care era mai bine să-l ia cu el, și cu fața asta de pernă legată ca o boccea, se așezase la fereastra cea mare, în picioare, rezemat de perete, și așteptase zorii cu cei doi cai ai lui Vicinanza Salvatore care ar fi trebuit să-i ducă departe, pe ei doi, departe până în India, însă adevărul este că acest fapt nu avu loc, ba chiar ar fi bine să vă spun și vouă, în tipul ăsta, Vicinanza, eu unul nu mai am încredere, s-a purtat urât, mie nu-mi mai place de el, și giumbușlucurile lui de-acum încolo mă lasă rece, poate să scoată din urechile tatei câte monede vrea și toate batistele din lume, că eu n-o să mai râd absolut deloc, sunt jocuri prostești, de copii, adevărul gol-goluț este că atunci când a venit momentul să-și arate curajul, momentul plecării în India, care era departe și dificil de atins, el nu a ajuns, și pe un astfel de om nu-l mai pot considera prieten, prietenii mei sunt curajoși, nu dau înapoi: sigur, e posibil ca lucrurile să meargă prost, dar nu dai înapoi, așa mi-a spus tata și mie mi se pare corect, chiar dacă se aplică numai bărbaților, căci tata spune mereu că femeile sunt altceva, dar mie nu-mi pasă deloc de femei, așa că să revenim la faptul că deja se făcuse ziua și Vicinanza nu se prezentase la întâlnire.

În timpul nopții nu-mi dădusem seama, dar când se luminează peste tot de ziua am văzut Nava Neagră clar și precis, cu extremă certitudine, așa cum stăm acum de vorbă, iar

Nava asta neagră era un vapor mare-mare vopsit în negru: era incredibil de mare, cel mai mare vapor pe care l-am văzut vreodată, și am văzut destule la viața mea, căci deseori tata mă duce să văd bărcile, iar când noi mergem să vedem bărcile, atunci ne uităm și la vapoare, cele din larg și cele de-aproape, și am văzut foarte bine acest vapor, era mare și negru-negru, și nu stătea în apă ca toate vapoarele, în niciun caz, era ridicat: puțin, sigur, doar puțin, dar cu siguranță era ridicat, și aveți idee de ce sunt atât de sigur de asta?, pentru că-mi amintesc că am văzut elicea, o elice mare, enormă, neagră, iar dacă vedem elicea înseamnă că vaporul este deasupra apei, nu-i așa?, asupra acestui aspect nu mă pot înșela, iar vaporul ăsta avea hublouri foarte multe și foarte mici, o puzderie, toate cu geamurile vopsite în negru, sau poate că cineva dinăuntru pusese perdeluțe negre, în realitate, geamurile nu străluceau, iar dacă geamurile nu străluceau, înseamnă că fuseseră vopsite, corect?, pentru că dacă n-ar fi fost vopsite, ar fi strălucit, căci geamurile strălucesc, atâta lucru știu până și copiii mici, apoi a plecat, sigur a plecat, dar nu spre Sorrento, pentru numele lui Dumnezeu, a plecat în direcția precisă a insulei Capri, cotind-o spre dreapta, să spunem pe la jumătatea distanței spre Ischia, și în sfârșit vaporul a pornit în larg, căci dacă un căpitan vrea să ajungă în larg, urmează acea rută, cel puțin așa cred eu, este cea mai logică, și nu are rost să mă întrebați din nou, vaporul ăsta nu intra deloc în apă, ci rămânea puțin deasupra apei, căci dacă ar fi fost în apă, în timp ce se îndepărta, ar fi stârnit valuri în dreapta și în stânga și ar fi lăsat o dâră, eu și tata vedem foarte bine asta la alte bărci, care atunci când se pun în mișcare fac valuri și lasă o dâră, dar ăsta nu, nimic, Nava asta neagră a plecat alunecând pe suprafața mării, în liniște,